

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי ט"ז סיון תשע"ט | דף היומי בבלי: ערכין ג.

דף היומי בהלכה: מתחילת סימן שפ"ו עד סעיף ג'.

מוסר: חפץ חיים כלל א' אות י' עד סוף כלל א'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

"אנחנו מקבלים תגובות נלהבות מכל רחבי העולם" | הילד הירושלמי שאכל את העוגה והשאיר אותה שלימה | סודו של החייט הלונדוני | "מתי סבא עושה חסד?" שאל נכדו של הגרי"ש אלישיב | 1660

הרגעים הגדולים של משפחת 'דרשו'

כשביקרנו יחד בחנות המפורסמת 'כשר
קינגדום' בלונדון, נתקלו בנו שני יהודים
מארגנטינה, שמיד זיהו אותנו: "אתם ר'
שלום ור' אברהם!" אמרו בהפתעה...

מגישי התוכנית 'לקראת שבת', הרה"ג ר' אברהם פוקס והרה"ג ר' שלום יכנס, מספרים על התגובות הנלהבות ברחוב, בבית הכנסת, בארץ ובחו"ל

שוחחנו עם שניהם, וביקשנו לשמוע, כיצד מתקבלת הפעילות הזאת הציבור הרחב.

"התגובות פשוט מדהימות", הם מספרים, "הן תופסות אותנו בכל מקום, ובכל זמן. בארץ ובחו"ל, בבית הכנסת ובכולל, במכולת ובסניף הדואר."

הרב פוקס מתגורר בבית שמש, שם הוא מתפלל בבית כנסת אמריקאי: "רק העובדה שאפשר להיכנס לשם בלי דרכון מזכירה לך שאתה עדיין נמצא בארץ", הוא אומר בחיך. "כולם שם אמריקאים, השפה המדוברת היא אנגלית כמובן, ורובם אפילו עובדים בארה"ב, אם באופן פיזי ואם על בעבודה מרחוק, באמצעות המחשב והטלפון.

"אחד המתפללים ניגש אלי, ואומר לי: 'אתה מוכר לי'. בתחילה חשבתי שהוא מכיר אותי מהשכונה, אבל לא, התברר שהוא עלה רק באחרונה מארה"ב. 'אתה הרב פוקס', הוא אומר, 'אני מכיר אותך מהתוכנית 'לקראת שבת'."

"כל שבוע ביום חמישי, אחרי ארוחת ערב, אנחנו יושבים יחד כל המשפחה, פותחים את המחשב ומקשיבים לשיעור. הילדים

יעקב א. לוסטיגמן

מדי שבוע הם מגישים את התוכנית הייחודית 'לקראת שבת', המתפרסמת בפלטפורמות השונות של 'דרשו' לזיכוי הרבים. ווארטים על הפרשה, אמרות טהורות מגדולי ישראל על גודל מעלת וקדושת השבת, ושפע של סיפורים על גדולי ישראל, הלקוחים בחלקם הגדול מתוך העלון הפופולארי, 'לקראת שבת', היוצא לאור על ידי 'דרשו'.

הרב אברהם פוקס והרב שלום יכנס, משקיעים שעות רבות מזמנם בפעילות זו. הם מקליטים סיפורים יומיים, אותם ניתן לשמוע גם במוקד הטלפוני של 'דרשו', ואלפים מילדי ישראל אינם שוכבים לישון לפני שהם מקשיבים לסיפורים אלו.

צורת ההגשה ייחודית ודינאמית מאוד. לפעמים ר' שלום מספר את הסיפור ור' אברהם רק מגיב לו ומחדד את המסרים, לפעמים ר' אברהם הוא המספר ור' שלום משיב, במקרים אחרים הם מספרים את הסיפור יחד, ואם חשבתם שבכך נגמרו צורות ההגשה, כנראה שמעולם לא נחשפתם לתוכנית המרתקת הזאת.

דקויות הם נכנסו ואיך כל פרט קטן היה חשוב להם. "המסר השני שאנחנו שואבים מהסיפורים הוא כמה גדולה מעלתו של יהודי. כמה גדול כח התפילה שלנו, כמה חשובה כל מצוה שאנחנו עושים. איך אנחנו צריכים לעדן את המידות שלנו ולהתחזק בעבודת ה'. כמובן שיש עוד הרבה מאוד מסרים סמויים וגלויים, אבל שני המסרים הללו הם כחוט השני שעובר מסיפור לסיפור ואין כמעט סיפור אחד שאינו כולל גם את המסרים הללו". בסיום השיחה הם נזכרים בביקור שערכו יחד בחנות 'כשר קינגדום' (ממלכת הכשרות) בלונדון. מדובר בחנות ענקית ומפורסמת, וכשביקרו בה, נתקלו בהם שני יהודים מארגנטינה, שמיד זיהו אותם: "אתם ר' שלום ור' אברהם", הם אמרו בהפתעה, "שתדעו לכם שאנחנו בארגנטינה נהנים בלי סוף מהסיפורים שלכם ומדברי החיזוק שמשולבים ביניהם".

בבית לא כל כך מבינים עברית, אז אני עוצר כל חצי דקה ומתרגם עבורם את הסיפורים. ככה אנחנו מתכוננים לקראת שבת!". הרב יכנס מוסיף על דבריו: "סיפרו לי כמה וכמה דרשנים שהם מקשיבים לסיפורים שלנו ומשתמשים בהם כתוכן בסיסי לדרשות שלהם. במיוחד 'תפס' אותי מה שסיפר לי משגיח בשיבה מפורסמת, שהודה לי על התוכנית המיוחדת, והודה באוזני שלפני שהוא ניגש למסור שיחה לתלמידיו בשיבה, הוא מתקשר לקו של דרשו, מקיש על לחצן 7, ומאזין לסיפורים שלנו. הסיפורים הללו מדליקים ומעוררים וכך הוא מתכוון לדרשה שהוא מוסר לתלמידיו, שאותה הוא מתבל בסיפורים ששמע אצלנו". "למעשה אנחנו מקפידים שהסיפורים שלנו יכללו שני חלקים מרכזיים", אומר הרב פוקס. "קודם כל הם מספרים לנו מי הם גדולי ישראל. כמה גדולה מעלתם. עד היכן היא מגיעה. לאיזה

על דא ועל הא

"אבא, תראה מה הבאתי לך מהחיידר!" קרא הילד בשמחה. אולם כשפתח האב את החבילה העטופה, מצא שם פיסת עוגה נגוסה מכל צדדיה...

"אכל את העוגה והשאיר אותה שלמה" - מתנתו המרגשת של ילד ירושלמי לאביו

שם, ומכל מקום עצר בעצמו במסירות נפש להציל ככל האפשר להגישה לפני אביו - מזה נתרש האב פי כמה וכמה... אף לדין ייאמר: אכן, נפלת ונכשלת, כבר נגסו בך בכל פינה ופינה; אדרבה, דייקא כשתשוב ותחזור בך, ומעתה תעניק לאביך שבשמים את הנותר מהנגיסה והנשיכה, תערב מנחתך לפני הקב"ה פי כמה וכמה. מעשה בבחור שנכנס אל א"ז הרה"ק רבי משה מרדכי מלעלוב זי"ע בבכי תמרורים שהוא נופל בכל עת ברשתו של היצר, וכבר מיאוש הוא מעצמו לגמרי. אמר לו הרבי: אילו ידעת איזה תענוג ושמחה יש בין מלאכי מעלה בראותם את המלחמה שהינך עורך עם יצרך, ובכוחותיך האחרונים הינך מנסה להתאבק עם יצרך, לא היית בוכה, כי היית מחשיב עד מאד את עצם המאבק, בידיעתך עד כמה הוא חשוב בשמי מרומים (מבלי כל שייכות אם ניצחת בסוף דבר או לאו).

(באר הפרשה)

מעשה שהיה בימי קדם כששלטו העונני והמחסור בכל פינה בעיה"ק ירושלים. והנה מדרכם של בית תלמודם של תשב"ר, שהיו מעניקים לתלמידיהם פיסת 'מזונות' אחת לשלושים יום בכל 'ראש חודש'. פעם היה תלמיד נבון שלגודל אהבתו אל אביו החליט לעצור בעצמו בכל כוחו מאכילת העוגה ולהגישה כמתנה לפני אביו. מיד כשקיבלה מידי המלמד, עטפה בנייר ושמר עליה מכל משמר לבל יתנסה ב'נסיון' לאוכלה. בהפסקה הראשונה פתח העטיפה, הביט בעוגה וירא כי טוב - ולא יכול להתאפק, על כן נגס בה בצידה כשיעור 'כל שהוא', ומיד סגר הנייר, בהפסקה הבאה שוב פתח ונגס בצידה השני... סוף דבר, בבואו לביתו הגיש את העוגה לאביו בקריאה של חיבה: ראה נא אבי מה הבאתי לך מבית תלמודי... נתמלא לבו של האב צהלה ורינה, אבל כשפתח את הנייר ומצא שהעוגה נגוסה מכל צדדיה, אז ולגו עיניו דמעות התרגשות, בראותו עד כמה חשק בה הבן, וכבר 'נכשל' באכילה זעיר פה זעיר

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

"למה אתה נחוש לעזוב את העבודה מוקדם, גם במחיר פיטורין?" שאל בעל המפעל את החייט שהתעקש לצאת שעה לפני כניסת השבת. התשובה הנועזת הממה אותו לחלוטין...

סודו של החייט הלונדוני שמעולם לא נאלץ לחלל שבת

לאבינו שבשמים ומתחנן שימציא לי עבודה חדשה". כמובן, אחרי דרשה כזאת, הפיטורים היו מידיים.

ביום ראשון, פגש החייט מכר ותיק שהיה לו מפעל טקסטיל, לקח אותו לעבוד במשכורת שהיתה גבוהה בשלושים שילינג מהמשכורת הקודמת.

לאחר מעשה זה דרש והמליץ רבי מרדכי צבי שוורץ, רבה של "הולל" באנגליה, את הפסוק בפרשתנו "אל תראו את עם הארץ" - אין לכם מה לחשוש מהם, כשהם מנסים לשכנע אתכם "כי לחמינו הם", שהם מעניקים לכם את הפרנסה. ולמה לא לחשוש? - כי "סר צילם מעליהם", הרי כשהם ימותו לבית עולמם, אזי נדע שבכל מקרה הקב"ה איתנו ואלינו נפנה ונתפלל, אם כן בואו ונדמיין כבר עכשיו שזה מה שקרה, ונתפלל אל ה' שיפרנסנו באופן אחר. וממילא מסיים הפסוק: "אל תיראום".

(מדשן ביתך שלח תשע"ח)

לפני מאה שנה היה חייט בלונדון, שהתפאר שהוא כבר בלונדון הרבה שנים ומעולם לא נאלץ לחלל שבת. "תמיד התנית ששעה לפני כניסת שבת ישחררו אותי, שאוכל לשמור שבת".

קרה פעם שהצבא הזמין ביגוד חדש, והבעה"ב רואה את החייט שעה לפני כניסת השבת שהוא עומד ללכת. הבעה"ב עוצר אותו ואומר לו: "עכשיו זוהי שעת חירום, ואתה צריך להספיק את התפוקה שלך". החייט ניסה להגיד לו: "יש סיכום בינינו!" אבל בעה"ב אמר לו: "אם לא תגמור, אתה מפוטר".

החייט לא נבהל, לבש את מעילו ויצא. בעה"ב ראה, התחיל לרדוף אחריו. "אל תהיה טיפש, האם בשביל כמה שעות בודדות תענה את נפשך ונפש בני ביתך ברעב?" והחייט מתעקש. שאל בעה"ב: "מה גורם לך להתעקש ולעזוב מקום עבודה בטוח?"

ענה לו החייט: "מה הייתי עושה אם היית מת והמפעל היה נסגר, והייתי צריך לחפש עבודה אחרת? הייתי נושא את עיני

פרשת השבוע

יצאו החכמים מבית הכנסת לכיוון שכונת 'תל ארזה' ופנו לעבר מצחצחי הנעליים. כאשר ראו הללו מרחוק קבוצת חכמים ישישים בבגדי לבן, עטורי שיבה והוד, מיהרו ונסו מן המקום מרוב אימה ויראה כל עוד נפשם בקרבם...

טכסיסי המלחמה המיוחדים של מרן הגאון רבי יהודה צדקה זצוק"ל לשמירת קדושת השבת

זוגות זוגות יצאו הצעירים בשעות אחה"צ ונעמדו ליד הרוכלים הכושים, מוכרי הפירות והפיצוחים ("חמלאה מלאנד" ו"קסטיניא"). כל איש יהודי שניגש לקנות, הזכירו לו בנימוס: "שבת היום!" "שבת היום!" והלה בראותו לפניו בחורים נעימי הליכות, במלבושים נאים ופנים מסבירות, אומרים בניחותא "שבת היום!" - נתמלא בושה ונסוג לאחוריו. לא קנה.

הרוכלים ניסו להתלונן עליהם בפני השוטרים הבריטים, שעמדו מן הצד. אך השוטרים השיבו כי זכותם של הבחורים לדבר, ואם אינם צועקים או מתקוטטים - אין לשוטרים שום סיבה לעכב אותם. קרה פעם שאחד הרוכלים הכושים פרץ בבכי: במשך כל השבוע חיכה ליום זה להתפרנס ממנו, והנה מפריעים

וימצאו איש מקשש עצים ביום השבת (במדבר טו לב)

לפני שנים, בימים שעוד טרם שררו כאן חוקי עזר עירוניים כפי שיש בימינו, ביום שבת קודש אחר הצהריים היו רואים ברחובות הראשיים של ירושלים (רחוב "יפו", וכדו') מחזה נורא ואיום: מכוניות נוסעות, חנויות פתוחות, בתי קפה ומסעדות ודוכני רוכלים - ממש כמו בימות החול.

יהודים כואבים יצאו והפגינו נגד מחללי שבת, והמכות האכזריות שספגו מידי השוטרים הבריטים והערבים, שהוסתו ע"י הפורצים החילונים, היו לבלי נשוא. באותו זמן נדברו גם תלמידי "פורת יוסף" ביניהם, ורבינו זלה"ה בראשם, לעשות פעולה ומחאה לריסון מחללי שבת - אבל בדרכי נועם!

בואו ונצא לקראתם בעת הכנסת כלה, היא שבת מלכתא!
שמעו הזקנים לקולו אף שהיה צעיר מהם בעשרות שנים.
יצאו החכמים מבית הכנסת ושינו את מסלול הליכתם. תחת
שהיו פונים תמיד לקראת כלה, מערבה, לכיוון שכונת "תל ארזה",
פנו הפעם מזרחה לעבר מצחצי הנעליים. ויהי בראותם מרחוק
קבוצה של חכמים ישישים בבגדי לבן, עטורי שיבה והוד, מיהרו
הפרחחים וינסו מן המקום מרוב יראה ואימה, כל עוד נפשם
בקרבם...

פעולה נפלאה זו, אחת מני רבות, סימלה את דרכו המיוחדת
של רבינו בענייני תוכחה ומחאה. מעולם לא התעסק במחאות
בעלמא, כדי לצאת ידי חובה, אלא חיפש בחכמת ליבו אחרי
תחבולות וטכסיסים, אשר יועילו כדי להפיק מן המחאה את
התוצאה המבוקשת - ולגדור הפירצה.

נשמור שבת - והשבת תשמור עלינו

באחת מדרשותיו הפומביות על נושא שמירת השבת, קרא
רבינו באמצע דבריו בהתרגשות רבה: "צאו וראו בליל שבת
ברחובות ירושלים, ובבתים השומרים שבת קודש בכל עיר וישוב
- כיצד המשפחות שמחות ועליזות, איך הוד שבת מלכתא חופף
עליהן, כמה האנשים מאושרים ושמחים במתנה טובה זו."
"למרות הרדיפות והגזירות לבטל את השבת, שעברו על עם
ישראל בכל התקופות, כידוע, לא די שהשבת לא נתבטלה, אלא
עוד התחזקה פי כמה. בכל הדורות ידעו היטב, כי בשמירתה
אנחנו שמורים, ובלעדיה הם אבודים חס וחלילה".

(מתוך 'זאת ליהודה')

לו! ניגש אליו רבנו זלה"ה ואמר: "המתן עד הערב, ואני אמכור
לך תוך שעה קלה את כל מרכולתך... אם לא תימכר הסחורה תוך
חצי שעה, אקנה בעצמי מידך את הכל..."
אמר ועשה. כיון שירד הלילה, אחרי יציאת השבת, מכר בדקות
ספורות את כל ה"סחורה" של הרוכל...

ראוני נערים ונחבאו

הדבר היה בשנת הת"ש. ביום השישי לפנות ערב יצא רבינו
מביתו להתפלל "קבלת שבת" בבית הכנסת בשכונת הבוכרים.
בדרכו ראה ברחוב הראשי של השכונה, רחוב דוד, את מצחצי
הנעליים שעדיין יושבים על גבי שרפרפיהם ועושים מלאכתם -
למרות השעה המאוחרת - ולבו נתחמץ בקרבו.
עמד וחשב לעצמו: אם אגש ואוכיחם בפטות: "אחים, השבת
קרבה ובאה", מי ישמע לקולי? לפתע נצנץ במחשבתו רעיון
מקורי ביותר, וכדרכו בקודש הסמיך מיד מעשה למחשבה. הלך
בזריזות לבית הכנסת ע"ש "אברהמוף", שם התאספו עשרות
ישישים חכמי סודות ורזים מיישבת המקובלים, אשר נהגו ללבוש
לכבוד ש"ק בגדי לבן ומראה הוד נסוך על פניהם כמלאכי השרת.
באותה שעה התכוננו החכמים ועמדו לצאת השדה לקראת כלה,
לקבל פני שבת מלכתא בפאתי הישוב, בשדות הפתוחים מחוץ
לעיר (בשכונת "תל ארזה" של הימים ההם) כמנהג גורי האריז"ל
ותלמידיהם מקדמת דנא. הרהיב רבינו ועצר בהם, ויקרא: "הנכם
משתדלים, רבותי, להקביל פני שבת מלכתא בתכלית ההידור,
בכל הכוונות והיחודים... אבל מה נעשה לאחינו פורצי גדרות בלב
שכונה זו, שעדיין יושבים עם כניסת ש"ק ומצחצחים את הנעליים?"

סגולות וישועות

הילד פוחד בלילה? שיסתכל על הציצית

עצתו של מרן הגרנ"צ פינקל זצ"ל לילד בן 9

צידי גופו, והטעם לזה הוא, שהציצית שומרת על האדם ומגינה
עליו מפני המזיקים, ולפיכך בכל עת שיפחד עליו להביט בציצית
ולהיזכר שהיא שומרת עליו. ואכן עצה זו הועילה לו.

(עלון 'בית מדרש' שע"י ישיבת מיר)

שח מרן ראש ישיבת מיר הגרנ"צ פינקל זצ"ל: פעם נגש אלי
אברך מבני הישיבה עם ילדו בן ט' שנים, וסיפר לי איך שבנו פוחד
בלילות. שאלתי לילד מדוע הוא פוחד, והשיב לי שאינו יודע.
אמרתי לו שיתבונן בציציותיו ויראה שהם מוטלות כנגד ארבעת

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

שעון מעורר מעופף, ציצית נגד טילים, כמה שניות לוקח לומר 'מודה אני'? ואיך מבדילים בין יהלומן למוזר סנדוויצ'ים במנהטן?

עורך 'לקראת שבת' הרב משה הרמן עם טעימות קצרות מגיליון פרשת שלח

פשוט מאוד, שגם עליו תוכלו לקרוא השבוע בגיליון, ולהחכים מהלקח המעניין שהוא נושא בחובו. ועוד בגיליון: האברך שזכה ל'שעון מעורר מעופף' כל יום בשעה 3:45 בצהריים כדי שיספיק להגיע בזמן לכולל. מדוע לא למדו ביח"ל את הדף היומי? היכן היה מקים הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל את ישיבתו אם היה מעביר אותה לארץ ישראל? מה עשה מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל כשנשאל בשיעור את אותה השאלה שלוש פעמים בזו אחר זו? כמה שניות לוקח לומר 'מודה אני'? ואיך זה קשור למחקר מדעי על שיעור ההתעלפויות בבקרים.

וגם: מה עשה הגר"ש פינקוס זצ"ל ב-20 השקלים שקיבל מתושבת דימונה על מנת שיתפלל על בנה? כיצד נמנעה גניבה בדירה בירושלים רק משום שבעלי הדירה לא נעלו את הבית? סיפורה של סגירת מעגל מרגשת לאחר 14 שנה בחנות בשכונת גאולה בירושלים. ועוד ועוד...

המעשה אירע במהלך מלחמת יום הכיפורים. חייל ששירת במוצב בצפון הארץ ישב בתצפית כאשר רובהו לצדו וקרא בעיתון. לפתע הסתבכו חוטי הציצית שלו ברובה, והרובה נפל. ברגע בו התכופף להרים את הרובה, פגע טיל בעמדה. לו היה יושב כרגיל במקומו, הסיפור היה מסתיים באסון כבד, אבל כעת הוא יצא בפציעה קלה בידו בלבד בידו ובכתפו. סיפור מופלא על נס גדול בזכות מצוות ציצית, אבל יש לו גם קשר הדוק לאירוע שהתרחש שנים רבות קודם לכן, כאשר אביו לקח אותו כילד קטן לביקור אצל החזו"א שלושה ימים לפני פטירתו. על מה שאירע שם תוכלו לקרוא בהרחבה בגיליון 'לקראת שבת' השבוע, פרשת שלח.

אתם הולכים ברחוב 'ארבעים ושבע' במנהטן, ורוצים לדעת האם האדם שאתם רואים מולכם הוא יהלומן 'כבד' הקשור לאחד מבתי המסחר ליהלומים הממוקמים ברחוב הזה, או שהוא סתם בעל דוכן לממכר סנדוויצ'ים. מה תעשו? ובכן, יש לכך פטנט

יהלומים מגדולי ישראל

"זמתי הסבא עושה חסד?" העז הנכד ושאל, "הלא רוב שעות היממה הוא שקוע בתלמודו?"

על החסד של מרן הגר"ש אלישיב זיע"א

העולם... אלא כדי שיהיו פנויים בתורה וחכמתה", הרי לנו, שכל עיסוקם של חכמי ישראל היה בעסק התורה בלבד, ואם כן מה היה טבעם של העסקים מהם נצרך משה רבינו להיפנות בכדי לגשת אל העם?!

וביאר רבינו, כי אמנם אין צל ספק שכל עיתותיו של משה רבינו הוקדשו לתורה ועמלה, וכל שבריר רגע מחייו היה קודש להתעלות ולהתקרבות אל הבורא יתברך. אולם דווקא בשל גדלותו העצומה הוצרך משה רבינו לוותר כביכול על התעלותו האישית ועל התקדמותו הפרטית בתורה ובמצוותיה לטובת עם

במאמר הכתוב: "וירד משה מן ההר אל העם ויקדש את העם ויכבסו שמלותם", מתארת התורה הקדושה כיצד מיהר משה רבינו לגשת אל העם תיכף לאחר שירד מהר סיני, כפי שמבאר רש"י על אתר: "מן ההר אל העם - מלמד שלא היה משה פונה לעסקיו אלא מן ההר אל העם".

ולכאורה דברי רש"י טעונים ביאור: וכי אלו עסקים היו לו למשה רבינו, שהיה עליו לוותר עליהם כדי לפנות אל עם ישראל עם רדתו מהר סיני? הלא הרמב"ם בהלכות מלכים אומר: "לא נתאוו החכמים והנביאים לימות המשיח, לא כדי שישלטו על כל

ישראל. רוממותו האדירה היא היתה זו שהניעה אותו להקדיש את אוצרו היקר ביותר, הלא הוא הזמן בו יכול היה לעסוק בתורה, בעבור עם ישראל. וזהו הלך המאלף המופק מפסוק זה, שאעפ"י שמושה רבינו ירד זה עתה מהר סיני וכל טבעו וישותו משכוהו אל בית המדרש, בכל אופן הוא ויתר על טובתו האישית והעניק מעיתותיו היקרות מכל למען כלל ישראל.

בעת שרבינו צעד ברחובה של עיר בלוויית נכדו, צדו עיניו פועלים הטרודים בהכנת היציקה ליסודות בניין. "הרואה אתה את ההכנות ליציקת היסודות?" פנה רבינו לנכדו, "הלא עמודי הבטון כה מוצקים ואיתנים, ואם כן לשם מה יש צורך במוטות

הפלדה?!"

"הפלדה היא שמעמידה ומחשלת את הבטון לכל ייסדק ויישבר!" נימק הנכד.

"אכן!" הסכים רבינו, "דע לך כי עמוד התורה בלא חסד, הרי הוא כעמוד בטון בלא שלד הפלדה, שאין לו קיום!" "ומתי הסבא עושה חסד?" העז הנכד ושאל, "הלא רוב שעות היממה הוא שקוע בתלמודו!"

"דע לך, שכאשר באים לבקש ממני עצה והדרכה במלי דעלמא, על אף שהדבר גוזל מזמני היקר, אין הדבר מעיק עלי כל כך. אבל כששואלים אותי בדבר תורה והלכה, ועלי להתנתק מהסוגיא בה אני אוחו ולהיכנס לסוגיות אחרות ולחשב את כל השיטות, אזי זו היא תורת חסד פשוטה כמשמעה!"

(מתוך 'עמודו של עולם' על הגרי"ש אלישיב זצוק"ל)

* יהודי המומר לעבודה זרה, אף אם עובדה רק בצניעה - דינו כגוי, ולא ניתן לשתפו ב'עירוב חצרות', אלא צריך לשכור ממנו את רשותו. וכן יהודי המחלל שבת בפרהסיה - דינו כגוי. אולם, המחלל שבת בצניעה, אף באיסור דאורייתא - אף שאינו יכול להשתתף בעירוב, אין צריך לשכור ממנו את רשותו, אלא צריך ש'יבטל את רשותו' לגבי דיירי החצר האחרים. * אדם שגדל במנותק משמירת התורה והמצוות, ומחלל שבת בפרהסיה - נחלקו הפוסקים אם נחשב כגוי לענין עירוב חצרות, ויש שכתב שצריך לדון על כל אחד ואחד בנפרד.

אתמול למדנו

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מדוע נקרא ה'לחי' בשמו זה?

אל למטה מעשרה טפחים, או שמרחיקה אותו שלושה טפחים ממחיצת המבוי הסמוכה אליו.

ואם בחלקו התחתון, עד לגובה עשרה טפחים, הלחי מחוזק ואינו נע ברוח, ובחלקו העליון הוא נע ברוח - כשר, שהרי יש שיעור לחי למטה.

ולחי שנוצר מאליו, ללא פעולת אדם - כשר, ובלבד שראוהו בערב שבת וסמכו עליו להיתר המבוי. ולכן, אם נפרצה המחיצה בצד הרביעי ונותר ממנה מעט, ניתן לסמוך עליו כלחי. ולדעת השולחן ערוך, לחי שנותר ממחיצה שנפרצה, עליו להיות ברוחב טפח לפחות, אך המשנה ברורה מכריע להלכה כי אף באופן זה די בעובי כלשהו.

רשות היחיד המוקפת במחיצות משלושה צדדים, ובצד הרביעי פתוחה לגמרי לרשות הרבים או ל'כרמלית', אסור מדרבנן לטלטל חפצים בתוכה לטווח של יותר מארבע אמות. וב'מבוי', שהוא רחוב המוביל מחצרות הבתים לרשות הרבים או לכרמלית - והוא עצמו רשות היחיד - ניתן להתיר את הטלטול על ידי העמדת 'לחי' במקום הפרוץ.

'לחי' זה, הוא חפץ בגובה עשרה טפחים 'מרווחים', (דהיינו, בתוספת קבועה של 1/48 לטפח); אשר נקרא כן על שם השימוש הנפוץ בקרש - שבשפה הארמית נקרא 'לוחא' - לשם התרת המבוי.

ואין מידה לעוביו ולרוחבו, ובלבד שלא ינוע ברוח, כיון שדינו כמחיצה, שאם היא נעה ברוח אינה נחשבת למחיצה והיא פסולה. ויש מפרשים שפסול זה הוא רק באופן שהרוח מכופפת הלחי

[שו"ע שסג, א, ג רד, משנ"ב יד, טז, יח ריט, וביה"ל ד"ה ובלבד; ביאורים ומוספים דרשו, 14 ו'17]

מהו 'שיתוף מבואות' ומדוע לא מכנים אותו 'עירוב חצרות'?

חצרות, כך התירו לטלטל מהבתים למבוי על ידי 'שיתוף מבואות', שהוא עירוב חצרות כללי ההופך את כל החצרות והמבוי לרשות אחת, אלא ששינו את שמו מפני שדיניו שונים מעט מעירוב חצרות רגיל, וכדלהלן; וכינוהו 'שיתוף', מפני שביטוי זה כוללני יותר מ'עירוב', כפי שעירוב זה כולל יותר דיירים מעירוב הנעשה לחצרות בלבד.

[שו"ע שפן, א, ומשנ"ב א-ב; ביאורים ומוספים דרשו, 1 ו-3]

כשם שאסור לטלטל חפצים מהבתים לחצר משותפת, כך אסור לטלטל חפצים מהבתים - או חפצים שהוצאו מהבית לחצר שעשו בה 'עירוב חצרות' - אל ה'מבוי', שהוא רחוב העשוי כרשות היחיד, ומספר חצרות פתוחות לתוכו, מפני שהוא משמש כרשות משותפת לדיירי כל החצרות.

וכשם שהתירו לטלטל חפצים מהבתים לחצר על ידי עירוב

ההבדלים העיקריים בין 'עירוב חצרות' ל'שיתוף מבואות'

יחד, כאילו הן פתוחות לאותה חצר שבה מונח מאכל שגובים מכל אחת מהחצרות האחרות לצורך השיתוף, וכאילו כל החצרות והמבוי הופכים לחצר אחת גדולה; ואין לו שייכות ל'דירה', אלא לחצר, ולפיכך, ניתן לעשות את השיתוף בכל מאכל שהוא, וכן להניח את המאכל במקום שאינו ראוי לדירה.

[שו"ע שפן, א, ומשנ"ב ג רנ, וביה"ל ד"ה מכל]

בהמשך לאמור: 'עירוב חצרות' הנעשה בחצר, ניתן לעשותו בפת בלבד, וחובה להניחו בבית הראוי לדירה, משום שמהותו של עירוב זה הוא - שדיירי כל החצר נחשבים כדיירים בבית שבו מניחים את פת העירוב; ואין דירתו של אדם אלא במקום שבו מונח לחמו, ואין דירה אלא במקום הראוי לדירה.

מאידך, 'שיתוף מבואות', מהותו היא שכל החצרות משתתפות

היכן ניתן להניח את המאכל של 'שיתוף מבואות'?

מארבע על ארבע אמות. אולם, אין להניח את מאכל השיתוף בשטח המבוי, כיון שהמאכל אינו משתמר בו; ואף אם במקרה יש במבוי מקום שהמאכל משתמר בו, לא ניתן להניחו בו, כיון שבדרך כלל מבוי הוא מקום שהמאכל אינו משתמר בו, ופסלוהו מלהניח בו את מאכל השיתוף.

[שו"ע שפן, א, ומשנ"ב ג-ה; ביאורים ומוספים דרשו, 5-6]

בהמשך לאמור: למרות שניתן לעשות 'שיתוף מבואות' בכל מאכל, אם עושים אותו בפת - יש אומרים שחובה לעשותו בפת שלימה, ולא בפרוסה; ויש חולקים.

וכמו כן, למרות שניתן להניח את המאכל של שיתוף מבואות במקום שאינו ראוי לדירה, חובה להניחו במקום שהמאכל משתמר בו, דהיינו, בשטח הפתוח שבאחת החצרות; וכל שכן שניתן להניחו בבית שאינו ראוי לדירה, כגון בית ששטחו פחות

ט"ז בסיון | רבי גדליה ב"ר ראובן השל נדל זצ"ל, תלמיד החזו"א, וממעתיקי שמועותיו, בעל חידושי/שיעורי רבי גדליה

יארצייט:

תרכ"ח: רבי מרדכי מנחם מנדל ב"ר ישראל יצחק קאליש זצ"ל, מוורקא.
תש"ד: רבי שלום אליעזר ב"ר חיים (מצאנז) הלברשטאם הי"ד, האדמו"ר מראצפערט.
תש"ד: רבי דוד ב"ר ישכר דב לייפער הי"ד, מנדבורנא-באניה, בעל אוהב חסד.
תש"ז: רבי יהושע ב"ר אשר ישעיהו אייכנשטיין זצ"ל, מזידיטשוב-גרוסוורדיין.
תשנ"ב: רבי ששון ב"ר משה לוי זצ"ל, מחכמי ומקובלי ירושלים.
תשס"ד: רבי גדליה ב"ר ראובן השל נדל זצ"ל, תלמיד החזו"א, וממעתיקי שמועותיו, בעל חידושי/שיעורי רבי גדליה.
תשע"ג: רבי משה יוזפוביץ' זצ"ל, ר"י תורה ויראה- ארה"ב ורב קהילת צלותא דשלמה.
תשע"ד: רבי אהרן יעקב ב"ר יחיאל מיכל ברנדווין זצ"ל, מטורקא-סטרטין, בעל אור חכמים/צדיקים, טל אורות, דגל מחנה יהודה ועוד.

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרכר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/1

הרב **אפרים סגל שליט"א**
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/2

הרב **אריה זילברשטיין שליט"א**
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **יוסף ברגר שליט"א**
ווארט עם סיפור בראי הפרשה

שלוחה 7

הרב **מרדכי שלמה פריינד שליט"א**
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/1

הרב **אברהם פוקס שליט"א**
הפוח בכל יום - המייל היומי של דרשו

שלוחה 3

הרי **שלום יכנס ואברהם פוקס שליט"א**
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע

שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

מהי העצה לעקור מעצמו שם של "בעל לשון הרע", שעליו אמרו חז"ל שאין לו חלק לעולם הבא?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

היא על אותם 'בעלי לשון הרע', אלו שהורגלו בעוון זה תמידות ואינם מקבלים על עצמם להשמר ממנו, מפני שנעשה הדבר אצלם כהיתר.

ומהי הדרך לעקור מעצמו שם של 'בעל לשון הרע'? ב'ביאורים ומוספים' מביאים מה שכתב בזה ה'חפץ חיים' לעיל בהגה"ה שבסוף ההקדמה - שילמד הלכות לשון הרע, ובזה מראה שאכפת לו שלא לעבור על איסור חמור זה, ואז גם אם ישל ח"ו לפעמים, כבר אינו מופקר אצלו האיסור ואינו נחשב 'בעל לשון הרע'.

בסעיפים הנלמדים היום, כותב ה'חפץ חיים' כי הרגיל בסיפור לשון הרע בתמידות - "כמו אלו שרגילים תמיד לישב ולספר 'כך וכך מעשה פלוני, כך וכך עשו אבותיו, כך וכך שמעתי עליו, והוא דברים של גנות - אנשים אלו נקראים בפי חז"ל 'בעלי לשון הרע', ועונשן הרבה יותר גדול, אחרי שבשאת נפשם וזדון לבם עוברין על תורת ה'... ומוסיף, כי כאשר אמרו חז"ל שעל שלוש עברות נפרעין מן האדם בעולם הזה ואין לו חלק בעולם הבא - עבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים, ולשון הרע נגד כולם - הכוונה

הרה"ק רבי ברוך מקאסוב כתב: כללא דמלתא, מיום בריאת העולם לא הפסיד אדם אף פרוטה אחת ולא הרויח פרוטה אחת, ואף שבעין גשמית נראה שהפסיד ממוון, באמת לא יצוייר שום הפסד אצל שום אדם דאמרו חז"ל (ביצה טז): "כל מזונותיו קצובין לו", ואם יצוייר שיוכל להוסיף ביגיעתו אפילו "פרוטה אחת" יותר מקצבתו אם כן מהו לשון קצובין שבתלמוד?! (עמוד העבודה דרוש הבטחון ט, יג)

נשתדל להתחזק בידיעה שלא יתכן שמעשינו או מעשיהם של אחרים יגרמו לנו הפסד או רווח